

RAPORT Z AUDYTU DOSTĘPNOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku

Raport został opracowany w ramach realizacji projektu pn.: „**WANS bez barier - #TAK! DOSTĘPNI!**”,
POWR.03.05.00-00-A036/21

Wykonawca audytu: **Wojciech Grabowski, Mariusz Rodzik**

Data przeprowadzenia audytu: **10.02.2022** oraz **07.03.2022**

Data opracowania raportu: **22.04.2022**

Spis treści

Wprowadzenie	2
Podstawa i zakres opracowania	3
Opis dostępności architektonicznej – stan istniejący i rekomendacje.....	5
Stanowiska postojowe / dojazd do budynku	5
Dojazd, dojście do budynku	5
Wejście na teren parkingu	5
Stanowiska postojowe	6
Wejścia do budynku	7
Wejście do budynku A.....	8
Wejście do budynku B.....	9
Elementy ułatwiające orientację.....	10
Komunikacja pionowa.....	13
Komunikacja pozioma	17
Dostępna toaleta.....	20
Sale wykładowe.....	21
Punkty obsługi studenta.....	22
Inne	23
Możliwość ewakuacji	24
Podsumowanie.....	24

Wprowadzenie

Celem raportu jest dostarczenie kompleksowych informacji na temat aktualnego poziomu dostępności architektonicznej obiektu WANS w Białymstoku oraz opracowanie wytycznych w zakresie poprawy dostępności architektonicznej Uczelni.

Przedstawiony w raporcie stan został przeanalizowany przy dołożeniu najwyższej staranności. Zawarte w raporcie rekomendacje, opisane są zgodnie z metodą MoSCoW (technika priorytetyzacji).

- **M – MUST** (musi być): Opisuje wymaganie, które musi być spełnione w końcowym, finalnym rozwiązaniu.
- **S – SHOULD** (powinien być): Reprezentuje pozycję o wysokim priorytecie, która powinna być zawarta w rozwiązaniu, jeżeli jest to możliwe.
- **C – COULD** (może być): Opisuje wymaganie, które jest postrzegane jako pożądane, ale niekonieczne. Zostanie ono zawarte, jeżeli pozwolą na to czas i zasoby.

- **W – WON'T** (nie będzie): Reprezentuje wymaganie, które – za zgodą interesariuszy – nie będzie implementowane w danym wydaniu, ale może być rozpatrzone w przyszłości.

Niniejszy raport zawiera wnioski i rekomendacje z przeprowadzonego audytu, którego celem jest zwiększenie zdolności Uczelni do wypełnienia zobowiązań określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 poz. 1696), poprzez analizę stanu architektonicznego instytucji, sformułowanie rekomendacji dotyczących jej przyszłych działań.

Ocenie podlegały przestrzenie ogólnodostępne, z audytu wyłączone zostały przestrzenie techniczne. Audyt został przeprowadzony w oparciu o wizję lokalną z udziałem testera z niepełnosprawnością (osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim) oraz informacje uzyskane od pracowników jednostki.

Podstawa i zakres opracowania

Audytowi dostępności architektonicznej został poddany budynek Wschodnioeuropejskiej Akademii Nauk Stosowanych w Białymstoku, obiekt mieszczący się przy ul. Ciepłej 40 w Białymstoku.

Uczelnia mieści się w dwóch budynkach wielokondygnacyjnych budynkach: budynku A oraz budynku B. Budynki znajdują się bezpośrednio w swoim sąsiedztwie, są połączone łącznikiem.

Podstawą do wykonania raportu z audytu oraz sformułowania wytycznych dotyczących zwiększenia dostępności były:

- wizja lokalna przeprowadzona w dniu 10.02.2022 oraz 07.03.2022 □ informacje przekazane od pracowników jednostki.

Przy przeprowadzaniu audytu użyto własnej matrycy dostępności.

Ocenę oparto m. in. na ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane z późniejszymi zmianami oraz Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie z późniejszymi zmianami, a także na innych przepisach i uwarunkowaniach prawnych i obyczajowych. Na potrzeby audytu przyjęto także dodatkowe kryteria wykraczające poza obowiązujące wymagania prawne.

Wprowadzenie zmian opisanych w raporcie z audytu, należy każdorazowo poprzedzić stosownymi uzgodnieniami, analizami technicznymi oraz sprawdzeniem, czy nie kolidują one z innymi obowiązującymi przepisami m. in.:

- Ustawą o prawie budowlanym,
- Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- Ustawą o ochronie przeciwpożarowej,
- Ustawą kodeks pracy,
- Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,
- Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie,
- Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,
- Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2012 poz. 1169),
- Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 poz. 1696),
- Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 1997 Nr 123 poz. 776).

Wszelkie odstępstwa od obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych wymagają uzyskania stosownej zgody odpowiednich organów.

W trakcie audytu pod uwagę brano nienowoczesny charakter części obiektu i brak możliwości wprowadzania w tej części szeroko zakrojonych zmian.

Obiekt został oceniony m. in. pod kątem dostępności na rzecz:

- osób mających ograniczenia w poruszaniu się, w tym osobom poruszającym się na wózkach;
- osób z innymi ograniczeniami w poruszaniu się – różnymi chorobami kończyn, cierpiących na otyłość, karłowatość, gigantyzm i inne podobne schorzenia;
- osób z dziećmi;
- osób z ciężkim lub nieporęcznym bagażem;
- osób starszych;
- kobiet w ciąży;
- osób słabo widzących i niewidomych;
- osób słabo słyszających i głuchych;
- osób z upośledzeniem w zakresie komunikacji tzn. osób mających problem z komunikowaniem się lub rozumieniem języka pisanego lub mówionego, w tym osób z zagranicy, które nie znają języka polskiego;
- osób cierpiących na trudności w komunikacji;
- osób z zaburzeniem funkcji czuciowych, dysfunkcją psychiczną lub intelektualną.

Dla ocenianego obiektu przeprowadzono ocenę poniżej wymienionych obszarów pod kątem dostępności:

- Stanowiska postojowe / dojazd do budynku
- Wejście do budynku
- Elementy ułatwiające orientację
- Komunikacja pionowa

- Komunikacja pozioma
- Dostępna toaleta
- Sale wykładowe
- Punkty obsługi studenta
- Inne

Opis dostępności architektonicznej – stan istniejący i rekomendacje

Stanowiska postojowe / dojazd do budynku

Dojazd, dojście do budynku

Wejście na teren Uczelni odbywa od strony ul. Jagienki. Przy ul. Jagienki znajduje się przystanek autobusowy (linia autobusowa nr 22). Przystanek – wiata zadaszona, przeszklona z miejscami do siedzenia, znajduje się 20m od wejścia na teren Uczelni. Na przejściu dla pieszych prowadzącym na teren Uczelni nie zastosowano sygnalizacji świetlnej ani dźwiękowej (można wystąpić do organu zarządzającego drogą z prośbą o instalację – **rekomendacja C**). Na przejściu obniżony próg, ze zmianą faktury nawierzchni na granicy chodnika i jezdni.

Wejście na teren parkingu

Wejście od strony ul. Jagienki, furtką jednoskrzydłową o szerokości 180cm. Furtka nie posiada klamki, ale w godzinach pracy jednostki jest otwarta na całą szerokość. Przy furtce zamontowano na wysokości 140cm od ziemi domofon do kontaktu z portiernią. Po lewej stronie bramy znajduje się ozdobna tablica informacyjna wykonana z mosiądzu jednak może być ona nieczytelna dla osób niedowidzących, ponieważ jest ona zbyt mała a kolor liter zlewa się z kolorem tła. Brak zapewnienia dobrej widoczności tablicy z dużej odległości oraz umożliwienie łatwej identyfikacji budynku, zwłaszcza osobom słabowidzącym oraz z zaburzeniami wynikającymi ze spektrum autyzmu.

Stanowiska postojowe

Uczelnia dysponuje ogrodzonym parkingiem. Wjazd na parking znajduje się od strony ul. Jagienki. Wjazd na teren Uczelni jest zabezpieczony szlabanem (szlaban w pozycji podniesionej w godzinach pracy placówki). Wyznaczone jest jedno stanowisko postojowe dla osób z niepełnosprawnością (na rzucie zaznaczone kolorem niebieskim). Nawierzchnia w obrębie stanowisk postojowych dla OzN jest równa, wykonana z polbruku i zapewnia dojazd do budynku. Wyznaczone miejsce OzN znajduje się śr. 40m od wejścia do budynku (część A). Miejsce nie spełnia wymaganych minimalnych wymiarów oraz nie jest właściwie oznakowane (zbyt mała tabliczka z oznaczeniem miejsca parkingowego umieszczona na ogrodzeniu).

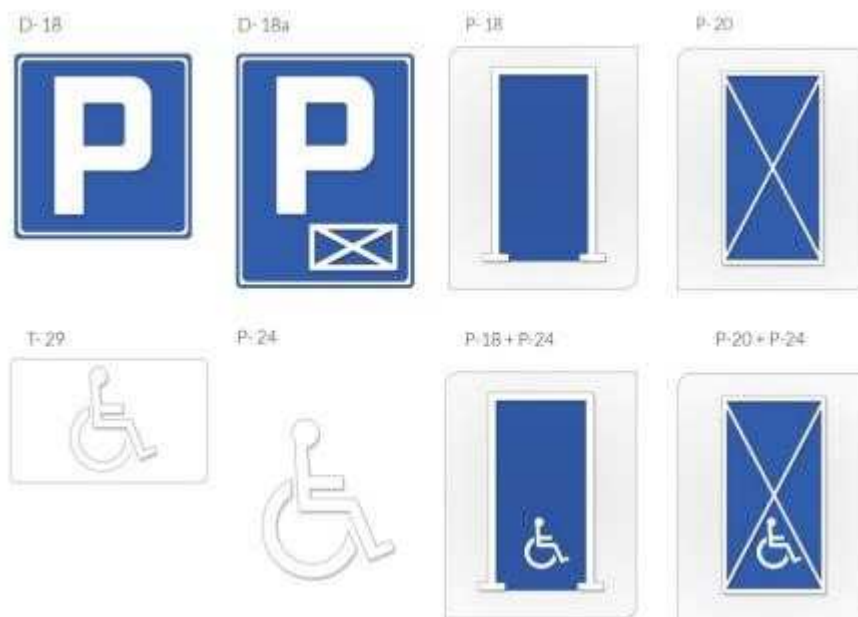
Ilość miejsc parkingowych: zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- wyznaczenie 1 stanowiska przy ogólnej liczbie miejsc na poziomie 6-15;
- wyznaczenie 2 stanowisk przy ogólnej liczbie miejsc 16-40;
- wyznaczenie 3 stanowisk przy ogólnej liczbie miejsc 41-100;
- wyznaczenie 4% stanowisk przy ogólnej liczbie miejsc powyżej 100.

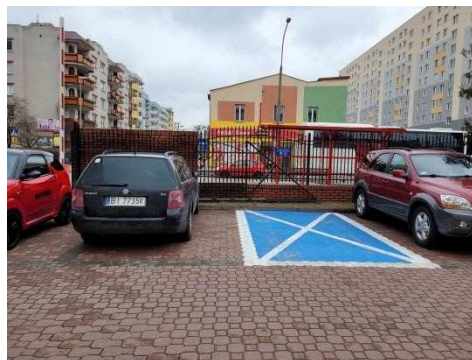
Obecnie na parkingu Uczelni jest łącznie śr. 50 miejsc postojowych, w związku z tym należy wyznaczyć 2 dodatkowe miejsca postojowe - **rekomendacja M**.

Stanowiska postojowe dla samochodów powinny mieć wymiary wynoszące co najmniej: 360x500 cm (zalecane 600 cm). Według Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. z 2003 r. poz. 2181, z późn. zm.) obowiązują dwa rodzaje oznakowań stanowisk przeznaczonych do parkowania pojazdów przewożących osoby z niepełnosprawnościami:

- znak pionowy z piktogramem pokazującym osobę na wózku inwalidzkim (D-18 z tabliczką T-29 oraz znakiem poziomym P-18 z symbolem P-24 i niebieską nawierzchnią) - zaleca się stosować na parkingach wielostanowiskowych oraz przy wyznaczonych kilku kopertach obok siebie,
- znak pionowy nazywany kopertą (D-18a z tabliczką T-29 oraz znakiem poziomym P-20 z symbolem P-24 i niebieską nawierzchnią) zaleca się stosować w strefach gdzie dopuszczony jest postój pojazdów (ale nie ma wydzielonych stanowisk) i gdzie występują pojedyncze koperty,
- do znaków poziomych zaleca się stosowanie farby antypoślizgowej.

Sugerowany sposób zwiększenia ilości stanowisk oraz dostosowania wielkości miejsca postojowego zaznaczono kolorem niebieskim na poniższym zdjęciu. Należy wyznaczyć 2 miejsca po lewej stronie od wjazdu na parking i jedno przy budynku B. Miejsca należy oznaczyć znakami poziomymi i pionowymi.

Wejścia do budynku

Do budynku Uczelni prowadzą dwa wejścia, po jednym do części A i części B (zaznaczono kolorem żółtym).

Wejście do budynku A

Wejście do części A jest zlokalizowane powyżej poziomu terenu. Prowadzą do niego 4 stopnie o głębokości 40cm, wysokość 8cm – przy schodach jest zamontowana poręcz. Schody nie są oznaczone kontrastowymi kolorami. Stopnie nie są ryflowane, ani nie są zabezpieczone taśmą antypoślizgową. Mokre schody są śliskie.

Oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia kontrastowym kolorem – **Rekomendacja M**. Zwraca się także uwagę na konieczność wyciągnięcia poręczy poza bieg schodowy oraz sugeruje się wykonanie na ich końcach oznaczeń dla osób niewidomych – **Rekomendacja S**.

Schody można ominąć podjazdem o szerokości pochylni 120cm z miejscem spoczynkowym. Początek biegu jest oznaczony odróżniającym się kolorem, koniec biegu, ma ten sam kolor co dalsza część biegu. Poręcz po obu stronach (również po stronie ściany). Posiada obustronne krawężniki. Jej nachylenie wynosi ok 6%. Na końcu podjazdu umiejscowiona jest popielniczka, co może utrudniać wjazd osobie na wózku w sytuacji, gdy będą stały tam osoby palące. Zalecane przeniesienie popielniczki na drugą stronę – **Rekomendacja C**.

Nad wejściem znajduje się zadaszenie o głębokości ok. 1m. Główne drzwi zewnętrzne uchylne dwuskrzydłowe (jedno skrzydło zablokowane), szklane rama słabo kontrastująca ale dzięki swojej konstrukcji sugeruje istnienie szyby. Dodatkowo przyklejone ogłoszenia pełnią funkcję oznaczenia przegrody szklanej. Drzwi wejściowe do budynku są szerokie lecz trudne do obsługi jedną ręką. Zamontowany system samozamykacza najprawdopodobniej może być regulowany – celem zmniejszenia oporu - **Rekomendacja M**. Strefa wejściowa budynku jest wyraźna, jednak brak jednoznacznego rozróżnienia drzwi wejściowych spośród dwóch identycznych. Zaleca się sygnalizację wejścia pasem ostrzegawczym o szerokości 50 centymetrów, zlokalizowanym 50 centymetrów przed drzwiami od zewnątrz i do wewnątrz – **Rekomendacja S**.

Na budynku znajduje się napis „Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania” jednak może on być słabo widoczny i powodować trudności w identyfikacji budynku spowodowane zastosowaniem znaków o zbyt małym kontraście względem ściany. Osoby słabowidzące oraz z zaburzeniami wynikającymi ze spektrum autyzmu mogą czuć się zagubione, gdyż nie są w stanie łatwo zidentyfikować szukanego budynku. Zaleca się umieszczenie w widocznym miejscu na elewacji budynku tablicy informacyjnej z nazwą Uczelni np. wykonanej z czerwonej tablicy z zastosowaniem dużych i kontrastowych białych znaków – **Rekomendacja M**.

Za drzwiami znajduje się wykładzina gumowana, dobrze przylegająca do podłogi z funkcją antypoślizgową.

Wejście do budynku B

Wejście do części B (wejście główne) jest zlokalizowane powyżej poziomu terenu. Do wejścia prowadzi 6 stopni o głębokości 40cm, wysokość 8cm – przy schodach jest zamontowana poręcz. Schody nie są oznaczone kontrastowymi kolorami. Stopnie nie są ryflowane, ani nie są zabezpieczone taśmą antypoślizgową.

Oznaczenie pierwszego i ostatniego schodka kontrastowym kolorem – **Rekomendacja M**.

[Brak Zdjęcia]

Schody można ominąć podjazdem o szerokości 110cm. Podjazd ma zamontowane poręcze po obu stronach. Początek i koniec biegu jest oznaczony przy pomocy kontrastowego koloru, bez oznaczenia zmienną fakturą. Posiada obustronne krawężniki. Jej nachylenie wynosi ok 6%.

Nad wejściem znajduje się zadaszenie o głębokości ok. 4m. Główne drzwi zewnętrzne uchylne dwuskrzydłowe, szklane rama dobrze kontrastująca dzięki swojej konstrukcji sugeruje istnienie szyby. Dodatkowo przyklejone ogłoszenia pełnią funkcję oznaczenia przegrody szklanej. Drzwi wejściowe do budynku są szerokie lecz trudne do obsługi jedną ręką. Zamontowany system samozamykacza najprawdopodobniej może być regulowany – celem zmniejszenia oporu. **Rekomendacja M.** Zaleca się sygnalizację wejścia pasem ostrzegawczym o szerokości 50 centymetrów, zlokalizowanym 50 centymetrów przed drzwiami od zewnątrz i do wewnątrz – **Rekomendacja S.**

Za drzwiami głównymi znajduje się nieduży przedsionek umożliwiający manewrowanie wózkiem inwalidzkim. Szerokość drzwi prowadzących z przedsionka na teren uczelni wynosi 155 cm. W przedsionku zastosowano antypoślizgową gumimatę ażurową o zmiennej fakturze. Na teren uczelni prowadzą kolejne drzwi jedno skrzydłowe o szerokości 110cm.

Elementy ułatwiające orientację

Układ obiektu nie jest intuicyjny, bez wyraźnego podziału architektonicznego (np. na niezależne piętra, skrzydła) utrudnia korzystanie z obiektu. Choć wydaje się on być zasadny, ze względu na sprawniejszą komunikację i skrócony czas załatwiania spraw. Taka organizacja, wymaga jednak czytelnego, spójnego dla całego budynku systemu oznaczeń podziału na piętra i oznaczeń kierunkowych. Dobrym rozwiązaniem byłoby przypisanie poszczególnym kondygnacjom kolorów, którymi wyróżnione byłyby ściany lub drzwi pomieszczeń. Umożliwiłoby to natychmiastową orientację osobom nie znającym języka polskiego, osobom starszym, a także z niepełnosprawnością intelektualną lub psychiczną. Kolory przypisane poszczególnym kondygnacjom powinny być

wykorzystywane także w oznaczeniach kierunkowych oraz przy tablicach ogłoszeń – **Rekomendacja M.**

Obecna znaczna ilość i różnorodność informacji, ogłoszeń i oznaczeń powoduje, iż większość z nich jest całkowicie nieczytelna. Tabliczki z numerami i opisami pomieszczeń posiadają refleksyjną powierzchnię, są całkowicie płaskie, a napisy wykonane niewielką czcionką. Najlepszym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie oznaczeń bezpośrednio na klamce lub na jej wysokości, na ścianie tuż obok **Rekomendacja S.**

Pod kątem spójności i przyjętych podziałów kolorystycznych powinna zostać stworzona główna tablica informacyjna w obiekcie. Należy jednocześnie pamiętać, iż tekst pisany wielkimi i małymi literami, bez kursywy oraz czcionką bezszeryfową jest czytelniejszy, a jego rozumienie ułatwia stosowanie (tam, gdzie to możliwe) piktogramów. Tablica nie powinna także mieć refleksyjnej powierzchni – **Rekomendacja M.**

Tablice z ogłoszeniami i innymi informacjami, powinny mieć uporządkowany układ, a ich teksty czytelną czcionką także dla osób słabowidzących i starszych - **Rekomendacja S.**

Dodatkowo należy pamiętać, iż zgodnie z Ustawą o zapewnieniu dostępności, podmioty publiczne zobowiązane są do zapewnienia informacji na temat rozkładu pomieszczeń budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy – **Rekomendacja M.**

Zaleca się także montaż zegara i kalendarza w widocznym miejscu holu – **Rekomendacja C.**

W obiekcie brakuje planów tyflograficznych. Plany powinny być umieszczane wewnątrz obiektu zaraz po wejściu do niego i powinny odzwierciedlać przestrzeń danej kondygnacji (lub wybrany jej fragment) oraz najistotniejsze jej elementy. Do planów tyflograficznych powinny prowadzić ścieżki dotykowe – **Rekomendacja M.**

Wskazówki do rekomendacji

W przypadku aranżacji i zagospodarowania przestrzeni, po której mogą poruszać się osoby z niepełnosprawnościami, w szczególności osoby z niepełnosprawnością wzrokową, konieczne jest wprowadzenie elementów ułatwiających samodzielną orientację (ang. wayfinding), poruszanie się oraz znalezienie drogi do celu, do których można zaliczyć m.in.:

- umieszczenie oznakowania kierunkowego we wszystkich punktach węzłowych (np. skrzyżowania dróg komunikacyjnych budynku) oraz oznakowania miejsc w logicznych punktach – czyli w miejscach, gdzie następuje moment wyboru dalszej drogi, zmiana kierunku poruszania się, zróżnicowanie kolorystyczne posadzek,
- wprowadzenie pochwytów wzdłuż ciągów komunikacyjnych najlepiej na dwóch wysokościach: od 85 cm do 100 cm (pierwszy pochwyt) i od 60 cm do 75cm (drugi pochwyt),

w kolorystyce odmiennej od ścian i podłóg z uwagi na osoby słabowidzące; zasada ta dotyczy także stosowania kontrastowej kolorystyki ścian w stosunku do podłóg,

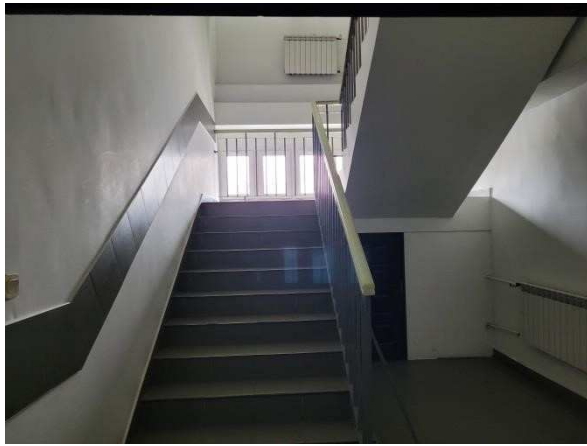
- projektowanie systemu identyfikacji wizualnej (oznaczenia, piktogramy), uwzględniającego możliwe ograniczenia użytkowników,
- napisy informacyjne umieszczane na drzwiach lub obok drzwi do pomieszczeń oraz w wydzielonych strefach z zastosowaniem dużych i kontrastowych znaków,
- stosowanie informacji dotykowej, np. oznaczenia w alfabecie Braille'a przy wejściach do pomieszczeń, na poręczach schodów,
- oznaczenia, symbole i piktogramy należy stosować konsekwentnie na całej długości trasy
- banery informacyjne zlokalizowane w charakterystycznych miejscach budynku, np. przy wejściu lub w węzłach komunikacyjnych,
- ogólny plan budynku – w recepcji lub w miejscu występowania węzła komunikacyjnego, z zaznaczeniem punktu „tu jesteś”, oraz dodatkowo plan budynku z informacjami w alfabecie Braille'a,
- tablice informacyjne, obrazujące sposób poruszania się po budynku (pokazujące kierunek ruchu), informacje o funkcji danego pomieszczenia,
- zegar, kalendarz – elementy bardzo ważne, szczególnie dla osób z chorobami otępiennymi, demencją, które łatwo tracą orientację. Proponowane punkty umieszczenia tych elementów to hote główne.
- Plany tyflograficzne (dotykowe) można udostępniać w postaci instalacji w budynkach (umieszczenie i szczegóły takiego planu każdorazowo należy konsultować ze specjalistami), ale mogą to też być schematy drukowane alfabetem Braille'a, udostępniane w Punkcie Informacji. Zaletą tych ostatnich jest to, że osoba niewidoma korzystająca z danego obiektu, może zabrać taki plan do domu i zapoznać się z nim w dogodnych dla siebie warunkach.

Komunikacja pionowa

W budynku znajdują się liczne schody. Największe utrudnienie stanowi brak kontrastowych oznaczeń. W budynkach użyteczności publicznej schody powinny być oznaczone m.in. : wizualnie –kontrastowo oznaczone krawędzie stopni lub poprzez zmianę faktury, odcienia lub barwy. Brak różnicy w fakturze lub kolorze może utrudniać osobom w szczególności z schorzeniami wzroku (ale także osobom starszym) sprawne poruszanie się po stopniach. W przypadku braku windy oraz uwzględniając jakość oświetlenia takie oznaczenie zwiększy bezpieczeństwo korzystania z schodów wszystkim jego użytkownikom. Brak oznaczenia zmiany faktury na etapie budowy schodów można rozwiązać poprzez oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia pasem kontrastowym zarówno na stopnicy jak i podstopnicy, aby były widoczne przy wchodzeniu, jak i schodzeniu po schodach. Dotyczy to schodów zewnętrznych i wewnętrznych ciągach komunikacyjnych badanego budynku.

Balustrady i poręcze w obiekcie niespójne. Pochwyty w niektórych miejscach jedno, w innych dwustronne. Różne wysokości pochwyków, w większości nie spełniają minimalnych wymagań. Zazwyczaj poręcze nie są wysunięte poza bieg schodowy, niektóre wywinięto w dół. Odstępy między szczebelkami balustrady w głównej klatce schodowej spełniają przepisy i zalecenia. W ewakuacyjnej klatce schodowej spełniono odległości między szczebelkami wynikające z przepisów.

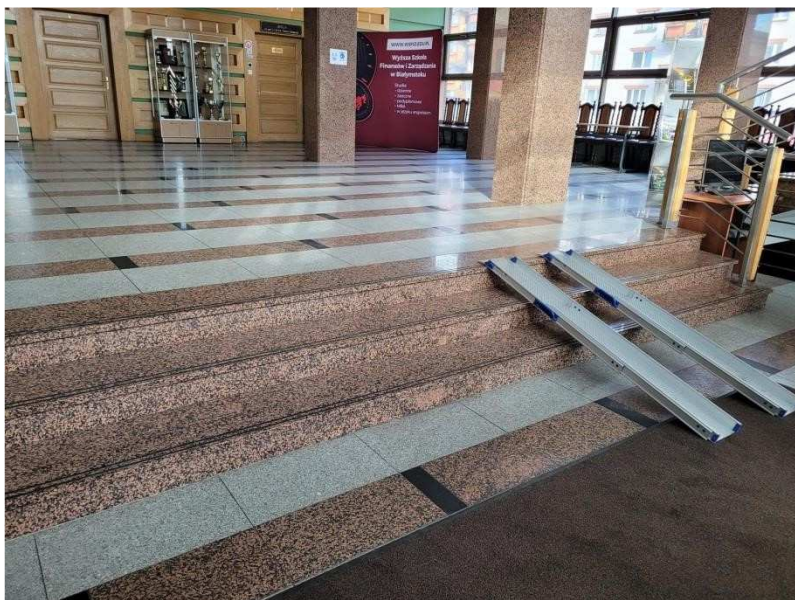
Oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia kontrastowym kolorem – **Rekomendacja M**. Zwraca się także uwagę na konieczność wyciągnięcia poręczy poza bieg schodowy oraz sugeruje się wykonanie na ich końcach oznaczeń dla osób niewidomych – **Rekomendacja S**.

Za drzwiami wejściowymi budynku A znajduje się hol prowadzący do auli wykładowych. Bezpośrednio na hol można dostać się po trzech schodach, schody o głębokości 40cm nie oznaczone kontrastowym kolorem, zabezpieczone taśmą o właściwościach antypoślizgowych.

W budynku znajdują się mobilne szyny, które można położyć na schodach (obsługą ich zajmuje się konserwator uczelni) zapewniające dostęp alternatywny.

Po obu stronach schodów znajduje się wystarczająco dużo miejsca aby zamontować pochylnię – **rekomendacja W** (przy kolejnych modernizacjach budynku).

Schody można ominąć windą, która znajduje się po lewej stronie od wejścia do budynku. Dojście do windy nie oznaczone. Zaleca się zamontowanie oznaczenia kierunkowego zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie **elementy ułatwiające orientację**.

Widna z założenia umożliwia ominięcie schodów widocznych na powyższym zdjęciu, ale także można nią dojechać do głównej auli uczelni oraz do szatni znajdującej się na poziomie -1. Do widny prowadzi półokrągły korytarz, w dniu wizyty monitoringowej, niewielki korytarz był zastawiony wieloma kwiatami doniczkowymi wielkogabarytowymi ustawionymi na ziemi, znacznie zmniejszającymi ciąg komunikacyjny – utrudniającymi dostanie się do windy osobom z ograniczeniami ruchu i/lub wzroku. Kwiaty należy usunąć z ciągu komunikacyjnego – **rekomendacja M**.

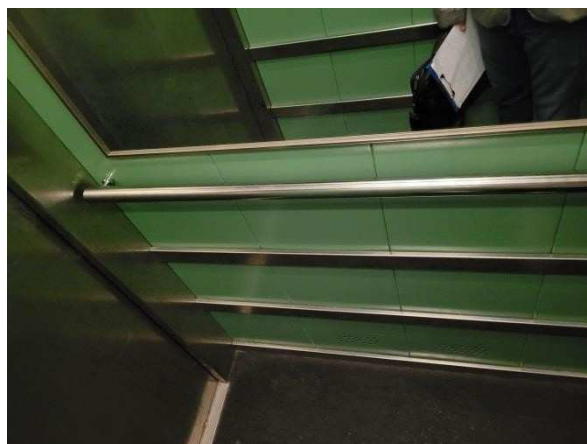

Winda w budynku A nie posiada udźwiękowienia ani oznaczeń w języku Braille'a. Przyciski na panelu sterującym zostały opisane poprzez przyklejenie niewielkich napisów z informacją zupełnie nieczytelną dla osób niewidomych i niedowidzących. Brak wyraźnie oznakowanego poziomu ewakuacji.

Nieemożność rozpoznania oznaczeń na przyciskach tablicy przyzywowej w kabinie dźwigu osobowego przez osoby słabowidzące o znacznym upośledzeniu widzenia oraz osoby niewidome, spowodowana brakiem oznakowania dotykowego tych przycisków. Uniemożliwia to osobom niewidomym i

słabowidzącym identyfikowanie symboli znajdujących się na przyciskach i samodzielne korzystanie z dźwigu osobowego.

Należy oznakować przyciski na tablicy przyzywowej w kabinie windy zarówno poprzez zastosowanie na przyciskach wypukłych oznaczeń jak i dodatkowe ich oznakowanie alfabetem Braille'a (naklejenie naklejek) – **Rekomendacja M.**

Winda w budynku B znajduje się po lewej stronie od wejścia głównego. Dojście do windy nie oznaczone. Zaleca się zamontowanie oznaczenia kierunkowego zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie **elementy ułatwiające orientację**. Winda jest udźwiękowiona ale nie wydaje komunikatów głosowych a jedynie dźwiękiem informuje o otwarciu drzwi. Winda przestronna zapewniająca swobodne manewrowanie wózkiem inwalidzkim. W środku znajduje się odkładane krzeselko umożliwiające odpoczynek. Brak wyraźnie oznakowanego poziomu.

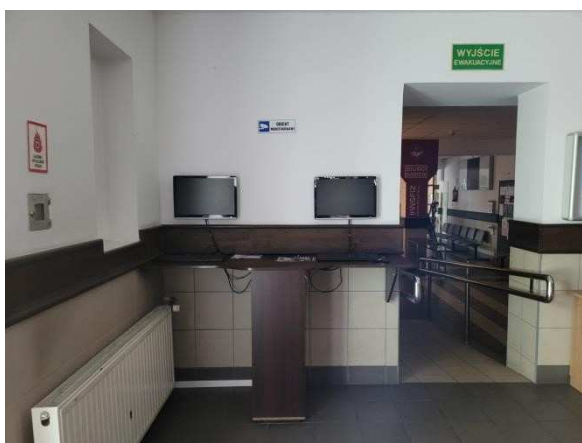
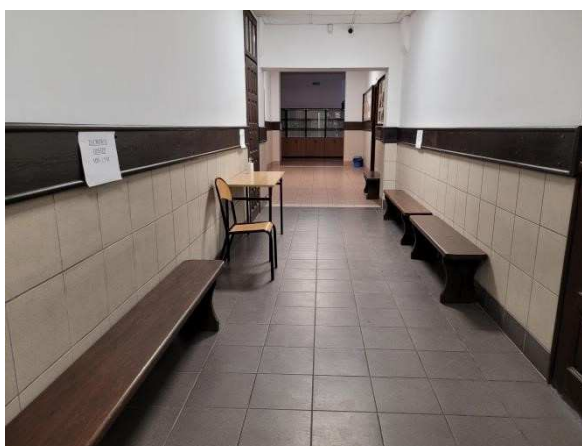
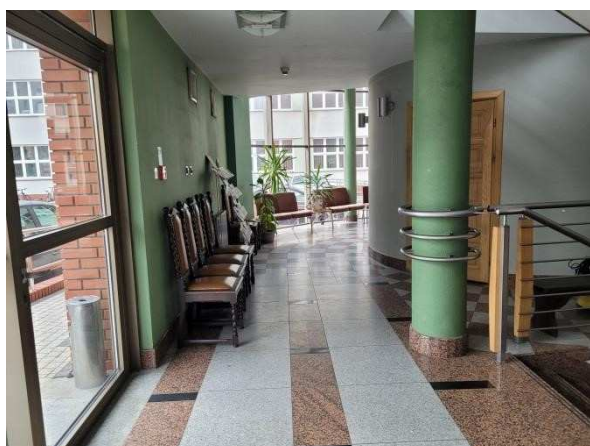
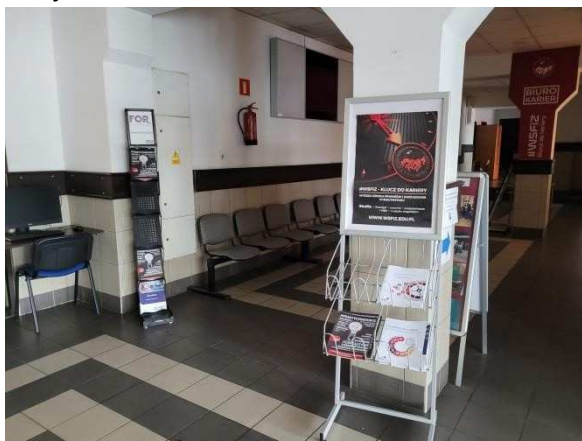
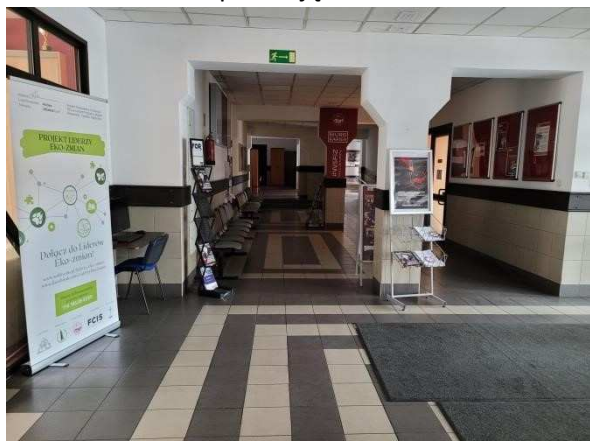
Komunikacja pozioma

Korytarze w obiekcie spełniają wymagania dotyczące wysokości, przestrzeni manewrowej i szerokości. Ujednolicenia wymagają linie prowadzące oraz oświetlenie na drogach komunikacji ogólnej. W niektórych ciągach komunikacyjnych meble ustawione nierównomiernie, raz z lewej raz z prawej strony co może być przeszkodą w pokonywaniu tych korytarzy przez osoby na wózkach lub też osoby niedowidzące.

Meble (stoliki, krzesła, elementy wiszące itp.) powinny być tak rozmieszczone aby nie utrudniały poruszania się po korytarzach i nie zawężyły wymaganej szerokości korytarza(1,2 m). Zaleca się aby

były one np. tylko po jednej stronie korytarze z zachowaniem wymaganej odpowiedniej wolnej szerokości **Rekomendacja M.**

W budynku B znajdują się wyposażone w poręcze pochylnie umożliwiające komunikację wózkiem inwalidzkim. Nie sprawiają one trudności w komunikacji.

Stosowane materiały wykończeniowe nawierzchni podłóg nie mają właściwości antypoślizgowych. Posadzka miejscami lekko refleksyjna przy silnym świetle dziennym (hol w budynku A).

W korytarzu znajdują się ławki z oparciem w budynku A i bez oparcia w Budynku B, bez podłokietników. Korekty wymagają miejsca odpoczynku, pełniące jednocześnie funkcję poczekalni przy drzwiach wejściowych do sal wykładowych. Umieszczone tam krzesła, czy ławki nie spełniają potrzeb osób z trudnościami w poruszaniu się, np. osób starszych, a przy tym czasami zawężają przestrzeń manewrową korytarza. W przypadku montażu siedzisk do oczekiwania w tych

przestrzeniach, konieczne jest zapewnienie miejsc z oparciem i podłokietnikami, trwale przytwierdzonych do podłoża. Dodatkowo należy zapewnić czytelną linię prowadzącą, przebiegającą w linii prostej między siedziskami, a ścianą, która uniemożliwi potknięcie osoby z niepełnosprawnością wzroku - **Rekomendacja S**.

Pomieszczenia (aule) są zaaranżowane w sposób przewidywalny/ uporządkowany. Drzwi wewnętrzne, mają co najmniej szerokość 90 cm i wysokość 200 cm w świetle ościeżnicy. Drzwi wewnętrzne nie mają progów (maksimum 2 cm). Dywany, wykładziny podłogowe są na stałe przymocowane do podłoża. Brzeg elementów wiszących, których dolna krawędź znajduje się poniżej 220 cm (na przykład gabloty), nie odstają więcej niż 10 cm od płaszczyzny ściany. Oświetlenie sztuczne pomieszczeń równomiernie oświetla całą ich powierzchnię.

Z holu głównego można dostać się do mniejszej auli. Wejście jest wyraźnie oznaczone kontrastowym znakiem (jasne napisy na ciemnym tle). Framuga i drzwi w kolorze ścian, co może stanowić problem osobom niedowidzącym. Należy oznaczyć drzwi np. poprzez zmianę koloru skrzydła drzwi lub framugi - **Rekomendacja S**.

Z holu głównego bieg rozpoczynają schody, które prowadzą do głównej auli uczelni. Schody mają głębokość 30cm, wysokość 8cm. Początek i koniec biegu schodów nie jest oznaczony kolorem kontrastowym, nie ma zmiennej faktury, ani stopnie nie są zabezpieczone taśmą antypoślizgową na krawędziach. Schody mają zamontowane poręcze po obu stronach. Poręcze nie są przedłużone o 30cm. Na poręczach – na początku i na końcu brak informacji w piśmie Breill'a – montaż naklejek - **Rekomendacja C**.

Budynek A jest połączony korytarzem z budynkiem B. Do korytarza prowadzą trzy schody. Stopnie o głębokości 30cm, oznaczone kolorem odmiennym od podłogi. Stopnie oklejone taśmą z właściwościami antypoślizgowymi ale nie oznaczone kontrastowo. Brak poręczy. Schody przeznaczone do pokonania wysokości większej niż 50cm, powinny być wyposażone w poręcze przedłużone o 30cm, oznaczone w piśmie Breill'a, stopnie oznaczone kontrastowym kolorem - **rekomendacja M**.

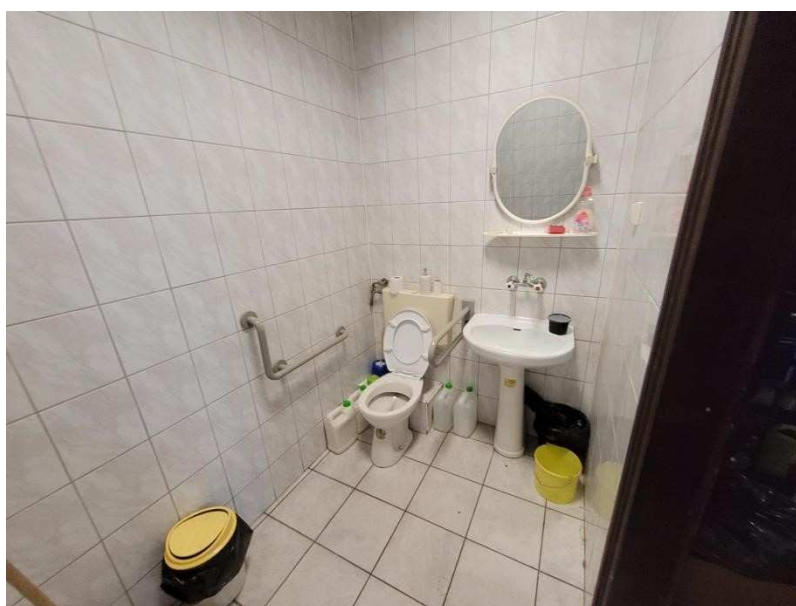
Mobilne szyny mogą służyć do wjazdu wózkom inwalidzkim i stanowią alternatywny sposób komunikacji pomiędzy budynkami A i B. Szyny obsługuje konserwator budynku.

Zgodnie z informacją otrzymaną od zarządcy budynku, planowany jest remont tego fragmentu, gdzie schody zastąpione zostaną podjazdem z odpowiednim nachyleniem. Zalecana budowa biegu na całą szerokość schodów z poręczami w trakcie przyszłego remontu - **Rekomendacja M**.

Dostępna toaleta

W obiekcie brak toalety dostosowanej do potrzeb osób z trudnościami w poruszaniu się. Remontowane toalety nie uwzględniły wymagań osób z niepełnosprawnościami. Toaleta, która w chwili obecnej oznaczona jest jako dostosowana nie spełnia standardów pomimo zamontowania w niej pochwytów (zbyt mała przestrzeń manewrowa, brak przycisku przywołania pomocy, niewłaściwie umiejscowione wyposażenie itp.). Dodatkowo toaleta pełni funkcję magazynku, w którym przechowywane są akcesoria do sprzątanias. Rozwiązaniem, do którego najlepiej byłoby dążyć, jest po jednej toalecie dostępnej w każdym zespole na piętrze.

Toaleta ogólnodostępna zgodna z potrzebami osób z niepełnosprawnościami powinna zapewniać nie tylko wymaganą przepisami dostosowaną miskę ustępową, umywalkę oraz poręczce. Konieczne jest zapewnienie przestrzeni manewrowej w pobliżu drzwi, odpowiedniej ilości miejsca do transferu (minimum z jednej, najlepiej z dwóch stron miski ustępowej) oraz przy umywalce. Poręczce przy toalecie należy lokalizować z obu stron, przy czym ta od strony transferu musi być uchylona. Poręczce powinny być stabilne, zamontowane na odpowiedniej wysokości oraz z zachowaniem adekwatnego przedłużenia i odległości do wyposażenia, do skorzystania z którego służą. Warto wziąć pod uwagę takie rozwiązanie przycisku spłukującego wodę, które będzie ułatwiało korzystanie z niego przez osoby z niepełnosprawnością ruchu, np. montaż na bocznej ścianie w pobliżu przedniej krawędzi miski ustępowej. Pozostałe wyposażenie (lustro, uchwyty na papier, ręczniki papierowe, a także

przewijaki w przypadku montowania ich w toalecie dostępnej) powinno być mocowane w miejscu umożliwiającym dogodne korzystanie przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Należy przy tym pamiętać, iż w przypadku papieru toaletowego na poręczu uchylnej, należy wykorzystać elementy z dostosowanym do tego dodatkowym uchwytem . – **Rekomendacja M.**

W momencie zapewniania dostępności toalety dla osób z trudnościami w poruszaniu się, należy pamiętać o montażu instalacji alarmowej, przyzywającej pomoc w przypadku zasłabnięć, upadku podczas transferu, itp. – **Rekomendacja M.**

Ze względu na mnogość wytycznych warto przed przystąpieniem do prac remontowych skonsultować projekt wykonawczy z ekspertami ds. dostępności – **Rekomendacja M.**

Poza przystosowaniem toalety dedykowanej osobom z niepełnosprawnościami, należy zapewnić bezpieczeństwo korzystania z toalet ogólnodostępnych osobom, których szczególne potrzeby nie obejmują dużych przestrzeni manewrowych oraz poręczy. W tym celu należy zapewnić drzwi bez progów oraz odpowiedniej wysokości i szerokości, a także wygodnych klamek i blokad łazienkowych. Konieczne jest także czytelne oznakowanie tych pomieszczeń, spójne z systemem informacyjnym całego obiektu. Dużym ukłonem w stronę potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku byłoby zapewnienie informacji dotykowej o rozkładzie toalet na wysokości klamki, na ścianie korytarza przy drzwiach wejściowych do nich – **Rekomendacja S.**

Zgodnie z informacją otrzymaną od zarządcy budynku, planowany jest remont i dostosowanie toalety. W tym celu wykonany jest już projekt. Do tego czasu obowiązkowo należy usunąć wszystkie składowane w toalecie przedmioty, tak aby był do niej swobodny dostęp oraz odpowiednio ją oznakować – **Rekomendacja M.**

Sale wykładowe

Sale wykładowe zapewniają dostęp osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich. Korekty wymaga jedynie rozmieszczenie mebli w taki sposób aby umożliwić swobodny dostęp do stanowiska pracy, ławek. W niektórych pomieszczeniach należy wymontować na stałe krzesła w innych wystarczy je odpowiednio ustawić – **Rekomendacja M.**

Problemem jest też brak możliwości wjazdu wózkiem inwalidzkim na katedrę w pomieszczeniach, w których one występują. Należy umożliwić wjazd na katedrę – **Rekomendacja S.**

Punkty obsługi studenta

Punkty obsługi studenta jak pomieszczenie rekrutacji czy dziekanat wymagają jedynie odpowiedniego ustawienia mebli czy obniżenia lady obsługi w dziekanacie. Pomieszczenia biurowe w obecnym kształcie dają możliwość aranżacji przestrzeni odpowiedniej do potrzeb osoby ze szczególnymi. Należy usunąć wszelkie przeszkody tak zwane „potykalce” np. banery znajdujące się na drodze do pokoju rekrutacji **-Rekomendacja M.**

Punkty obsługi studenta w badanej jednostce nie były wyposażone w pętle indukcyjne. Do prawidłowego słyszenia osoby niedosłyszące, korzystające z aparatów słuchowych, potrzebują nie tyle głośniejszego sygnału, ale wyeliminowania zakłóceń i zniekształceń zewnętrznych, a w szczególności pogłosu, który aparat słuchowy dodatkowo zwiększa. Stosowanie pętli indukcyjnej w biurach/punktach obsługi daje osobom słabosłyszącym komfort rozumienia przekazywanych przez pracownika informacji, dźwięk jest w pełni dopasowany do ubytku słuchu. Pozwala to na ich samodzielne funkcjonowanie w społeczeństwie, partycypowanie w życiu publicznym bez konieczności korzystania z pomocy osób trzecich.

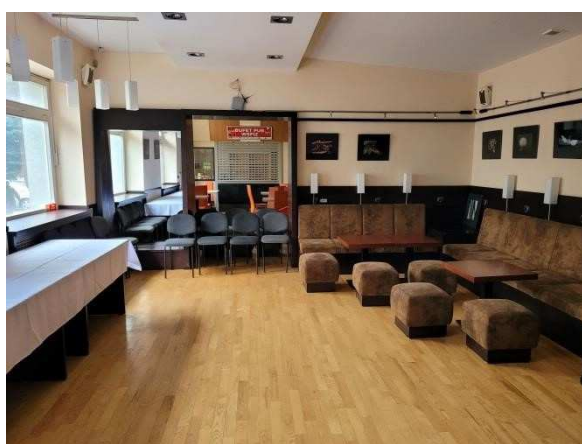
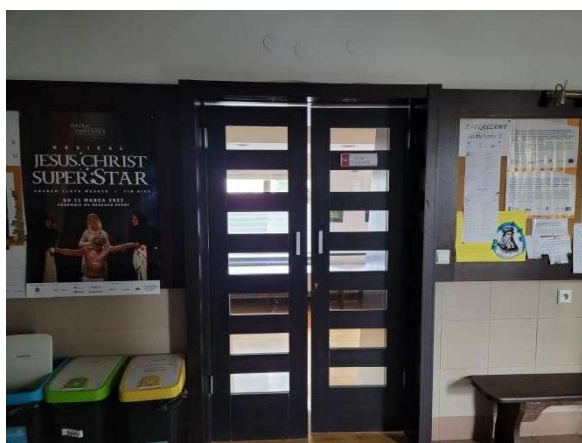
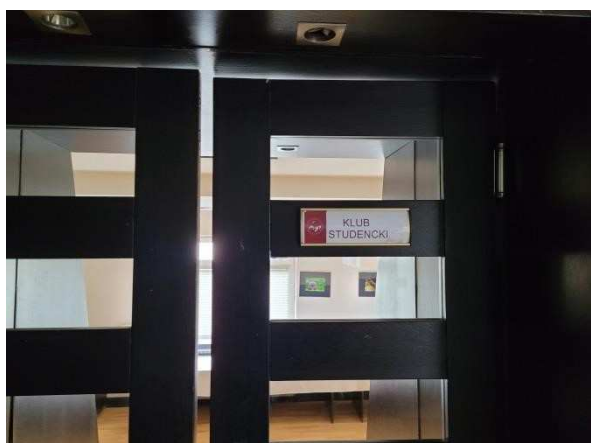

W punktach obsługi klienta wystarczy montaż małej pętli indukcyjnej - tzw. pętli stanowiskowej. Taka pętla działa wyłącznie w zasięgu miejsca (lub okienka) przebywania osoby słabosłyszącej. Pętla

stanowiskowe instalowane w punktach informacyjnych są niewielkie i stosunkowo niedrogie (obecnie kosztują ok. 1500 zł). Zaleca się zakup i montaż stanowiskowych pętli indukcyjnych – **Rekomendacja S**.

Inne

Brak możliwości wjazdu wózkiem inwalidzkim do bufetu i klubu studenckiego od wewnątrz budynku. Istnieje dostęp alternatywny z zewnątrz ale brakuje takiej informacji przy wejściu głównym do wspomnianych pomieszczeń. Należy umieścić taką informację - **Rekomendacja M**. Dodatkowo prowadzące do pieszceń schody są niebezpieczne. Nie posiadają poręczy ani oznaczeń kontrastowych oraz znajdują się bezpośrednio za drzwiami. Należy zamontować poręcze i oznaczenia – **Rekomendacja M**.

Na drugiej kondygnacji budynku B znajdują się dwa stanowiska komputerowe, które posiadają klawiaturę z powiększoną, kontrastową czcionką i umożliwiają dojazd wózkiem inwalidzkim. Należy przenieść jedno takie stanowisko w okolice pomieszczenia rekrutacji na parterze budynku B – **Rekomendacja S.**

W celu zwiększenia przyjazności obiektu osobom o nietypowym wzroście oraz poruszającym się na wózku, warto zmienić lokalizację włączników na mieszczącą się w przedziale 80-110 centymetrów.

Chociaż brak informacji aby takie sytuacje miały miejsce, warto podkreślić, iż w obiekcie publicznym nie wolno uniemożliwiać ani utrudniać wstępu do budynku z psem asystującym.

Możliwość ewakuacji

W celu zapewnienia bezpiecznej ewakuacji osób z dysfunkcją narządu wzroku lub słuchu pomocna jest instalacja urządzeń emitujących sygnały wizualne i dźwiękowe informujące o zagrożeniu. Rozwiązaniem alternatywnym jest przeszkolenie pracowników i wyznaczenie osób odpowiedzialnych za informowanie i kierowanie ewakuacją osób znajdujących się w obiekcie, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Takie procedury zaleca się wprowadzić niezwłocznie, także do czasu ewentualnej realizacji urządzeń zapewniających informację o konieczności ewakuacji. Jednocześnie niezbędne jest zadbanie o czytelność układu ewakuacji. Należy w dostępnej dla wszystkich przestrzeniach umieścić widoczne, wypukłe, dobrze opisane schematy ewakuacji i rozmieszczenia sprzętu gaśniczego. Schematy te muszą być czytelne dla wszystkich potencjalnych użytkowników obiektu, również dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, spektrum autyzmu, a także niepełnosprawnością wzroku – **Rekomendacja M.**

Osobną kwestią jest zapewnienie możliwości ewakuacji osobom z trudnością w poruszaniu się. Należy wyposażyć obiekt w urządzenia wspomagające ewakuację, takie jak krzesła ewakuacyjne oraz wyznaczenie i przeszkolenie pracowników w pomocy na wypadek sytuacji zagrożenia – **Rekomendacja M.**

Podsumowanie

Absolutnym priorytetem, wymagającym natychmiastowej interwencji, jest zapewnienie bezpieczeństwa użytkownika. W pierwszej kolejności wymagane jest oznaczenie miejsc niebezpiecznych, a następnie zmiana ich aranżacji, przebudowa lub uniemożliwienie dostępu do nich. Dopiero w kolejnym kroku można myśleć o szansie na zapewnienie dostępu do wszystkich pomieszczeń w obiekcie. Następnie należy zapewnić stosowne oznaczenia, dostosować toalety oraz

zlikwidować progi, a także wyposażyć obiekt w rozwiązania umożliwiające komunikację przez osoby głuche i słabosłyszące.

Wykorzystanie proponowanych rozwiązań (rekomendacji) przyczyni się do poprawy sytuacji osób z niepełnosprawnościami. Są to działania czasochłonne, a na efekty w wielu przypadkach pojawią się za kilka lat, jednak z uwagi na zmieniającą się sytuację demograficzną oraz istniejące aktualnie możliwości ich wdrażania nie powinno się odkładać w czasie.

Przeprowadzony monitoring i jego efekty, w tym także przedstawiony raport może być podstawą do przeprowadzenia na terenie funkcjonowania instytucji bardziej kompleksowych działań związanych z zwiększaniem dostępności i zapewnieniem usług adekwatnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Ze względu na wiele zagadnień związanych z problemami tego obiektu z dostępnością, w celu sprawnej działań oraz racjonalizacji wydatków, proponuje się zatrudnienie lub wyznaczenie koordynatora dostępności.